



> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 17 mei 2010
Betreft Stand van zaken projecten NH-90 en Vervanging F-16

Onze referentie

BS/2010016604

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Inleiding

In verband met het aftreden van de staatssecretaris van Defensie verzoek ik u de overleggen over de jaarrapportages van de projecten NH-90 en Vervanging F-16 over 2009, respectievelijk voorzien voor 18 mei en 19 mei a.s., uit te stellen. Wat Defensie betreft is uitstel niet bezwaarlijk, aangezien er in beide overleggen geen kabinetsvoorstellen aan de orde zijn en Defensie de komende tijd geen onomkeerbare besluiten over de beide projecten zal nemen. Met het oog op de beoordeling door de Kamer van het verzoek tot uitstel volgt hieronder een schets van de projecten in de komende maanden. Eerder gevraagde en al toegezegde brieven, ten slotte, zullen de Kamer worden toegestuurd zodra Defensie de beschikking heeft over de benodigde informatie.

Helikopterproject NH-90

Naar aanleiding van het geagendeerde algemeen overleg over het project NH-90 van 18 mei a.s. meld ik u dat, zoals voorzien, op 21 april jl. een aanpassing van het productiecontract voor deze helikopter is getekend. Dit betrof een formalisering van de afspraken tussen *NATO Helicopter Management Agency* (Nahema) en *NHIndustries* over de acceptatie van het eerste *Meaningful Operational Capable* (MOC-) configuratie van de NH-90. Deze afspraken waren reeds in 2009 gemaakt in de *Agreement Letter Nato Frigate Helicopter*. De Kamer is over de afspraken van 2009 geïnformeerd met de brief van 10 juli 2009 (Kamerstuk 25 928 nr. 35) die is behandeld tijdens het wetgevingsoverleg Materieel van 9 november 2009. Door deze aanpassing van het productiecontract kan een aanvang worden gemaakt met de introductie van de NH-90 bij Defensie. De eerste NH-90 helikopter in de MOC-configuratie is heden aan Defensie overgedragen.

De staatssecretaris van Defensie heeft de Kamer geïnformeerd over voortgang van het project NH-90 en in het bijzonder de MOC-configuratie met de negende jaarrapportage van 5 januari jl., met de brief van 22 januari jl. met verdere informatie over het project, en met de beantwoording van schriftelijke vragen op 17 maart jl. (Kamerstukken 25 928 nrs. 38, 39, 40, 41 en 42).

Vervanging F-16

Het Amerikaanse ministerie van Defensie moet in het kader van de Nunn-McCurdy wetgeving het F-35 programma herbevestigen tegenover het Congres en zal daartoe naar verwachting in de eerste helft van juni actuele kosteninformatie over het F-35 programma indienen. Deze kosteninformatie zal ramingen bevatten van F-35 stuksprijzen en van de exploitatiekosten. Zodra deze informatie bekend is, zal Defensie de gevolgen bezien voor de planning en het budget van het project Vervanging F-16.

In Nederland moet de Tweede Kamer nog instemmen met de aanschaf van een tweede JSF-toestel om over enige tijd mee te kunnen doen aan de Initiële Operationele Test en Evaluatie (IOT&E)-fase in de Verenigde Staten. De motie-Hamer c.s. (Kamerstuk 26 488, nr. 178) beschrijft de drie criteria die van belang zijn voor de instemming van de Kamer met het aangaan van de verplichtingen voor het tweede testtoestel. De stand van zaken is als volgt.

Prijs tweede testtoestel

De prijs van het tweede testtoestel, dat in de productieserie LRIP-4 zal worden geproduceerd, is nog niet bekend. De LRIP-4 onderhandelingen in de Verenigde Staten zijn nog niet voltooid en het *JSF Program Office* (JPO) mag geen LRIP-4 contract sluiten gedurende het proces van herbevestiging van het F-35 programma in het Congres. De verwachting is dat de prijs voor LRIP-4 toestellen niet voor midden juni bekend zal zijn. Als de prijs van de LRIP-4 toestellen bekend is, zal ik de Kamer daarover informeren.

Geluidscontouren

U bent op de hoogte van de validatie van het NLR-rapport over de F-35 geluidsbelasting. Met de Jaarrapportage over 2009 bent u geïnformeerd dat overeenstemming is bereikt met de provincie Friesland over de vraagstelling van de validatie en over het instituut dat de validatie uitvoert. Op dit moment heeft overleg plaats met dit instituut over de validatieopdracht. Zodra duidelijk is dat de opdracht wordt geaccepteerd zal de Kamer daarover worden geïnformeerd. Daarbij zal ook worden ingegaan op de concrete opdracht voor de validatie, de planning, de kosten en de wijze van financiering. Nadat de Kamer hiervan op de hoogte is gesteld zal de validatie worden uitgevoerd. De resultaten van de validatie zijn niet voor de verkiezingen bekend.

Uitkomst business case

De minister van Economische Zaken heeft de Kamer op 24 maart jl. (Kamerstuk 26 488, nr. 223) geïnformeerd over het arbitrageproces, de resultaten van het overleg en de met de sector gesloten overeenkomst. Op 7 april jl. is een plenair debat gevoerd over de uitkomst van de *business case*.

Ten slotte

Begin april j.l. heeft de vaste commissie voor Defensie verzocht geen onomkeerbare besluiten te nemen met betrekking tot het project NH-90. Dergelijke besluiten zijn voor de komende maanden niet voorzien.

Het kabinet heeft eerder gemeld geen besluit tot aanschaf van een tweede F-35 testtoestel meer te zullen voorleggen aan de Kamer. Dat geldt daarmee ook voor de effectuering van het besluit tot deelneming aan de IOT&E-fase, aangezien daarvoor twee testtoestellen nodig zijn. Tot het moment van verdere besluitvorming zal Defensie geen nadere verplichtingen aangaan en geen onomkeerbare stappen zetten.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

E. van Middelkoop